

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2004. gada 7. jūlijā *

Apvienotās lietas T-107/01 un T-175/01

Société des mines de Sacilor — Lormines SA, Pito (*Puteaux*) (Francija), ko sākotnēji pārstāvēja G. Martī [*G. Marty*], pēc tam R. Šmits [*R. Schmitt*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienų Komisiju, ko pārstāv G. Rozē [*G. Rozet*] un L. Strēma [*L. Ström*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

prasībā par bezdarbību un pakārtoti prasībā atcelt tiesību aktu saistībā ar Komisijas atteikumu apmierināt prasītājas sūdzību atzīt, ka Francijas Republika, uzliekot prasītājai pārmērīgus maksājumus par tās kalnraktuvju koncesiju izbeigšanu un atteikšanos no tām, ir pārkāpusi EOTK līguma 4. panta b) un c) apakšpunktu un 86. pantu.

* Tiesvedības valoda — franču.

EIROPAS KOPIENU

PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs I. Legāls [*H. Legal*], tiesneši V. Tili [*V. Tiili*] un M. Vilars [*M. Vilaras*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 18. februārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 EOTK līguma 4. pants nosaka:

“Zemāk minētais uzskatāms par nesaderīgu ar kopējo ogļu un tērauda tirgu un tādējādi atceļams un aizliedzams Kopienas ietvaros, kā tas noteikts šajā līgumā:

[..]

- b) pasākumi vai darbības, kas rada diskrimināciju starp ražotājiem, pircējiem vai patērētājiem, it īpaši attiecībā uz cenu un piegādes nosacījumiem vai transportēšanas likmēm un nosacījumiem, kā arī pasākumi vai darbības, kas traucē pircējam brīvi izvēlēties piegādātāju;

- c) valstu piešķirtas subsīdijas vai atbalsts, vai īpaši valstu uzlikti maksājumi, jebkādā to formā;

[..]”

2 EOTK līguma 33. pants nosaka:

“Tiesas jurisdikcijā ir izskatīt prasības, ko dalībvalsts vai Padome ceļ par Komisijas lēmumu vai ieteikumu atcelšanu sakarā ar kompetences trūkumu, būtisku procedūras pārkāpumu, šī līguma vai jebkādas ar tā piemērošanu saistītas normas pārkāpumu vai pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu. Taču Tiesa nevar pārbaudīt situācijas izvērtējumu, kas pamatots ar ekonomiskiem faktiem vai apstākļiem, kuri likuši Komisijai pieņemt attiecīgos lēmumus vai ieteikumus, izņemot gadījumus, kad ir aizdomas, ka Komisija ļaunprātīgi izmantojusi savas pilnvaras vai acīmredzami nav ievērojusi šī līguma noteikumus vai jebkādu normu, kas saistīta ar tā piemērošanu.

48. pantā minētie uzņēmumi vai apvienības ir tiesīgi, uz tiem pašiem noteikumiem, pārsūdzēt tiem adresētos individuāla rakstura lēmumus vai ieteikumus, vai pārsūdzēt vispārīgus lēmumus vai ieteikumus, kas pēc to ieskatiem ir saistīti ar viņus ietekmējošu, ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu.

[..]”

3 Saskaņā ar EOTK līguma 35. pantu:

“Kad Komisijai saskaņā ar šo līgumu vai noteikumiem, kas pieņemti šī līguma ieviešanai, ir pienākums pieņemt lēmumu vai sniegt ieteikumu un šis pienākums netiek izpildīts, valstis, Padome, uzņēmumi vai apvienības, atkarībā no situācijas, var ierosināt šī jautājuma izskatīšanu Komisijā.

Tas pats attiecas uz gadījumiem, ja Komisija, kad tā ir pilnvarota ar šo līgumu vai noteikumiem, kas pieņemti tā ieviešanai, pieņem lēmumu vai sniegt ieteikumu, atturas to darīt un šāda atturēšanās satur ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu.

Ja pēc divu mēnešu termiņa notecēšanas Komisija nav pieņēmusi jebkādu lēmumu vai ieteikumu, viena mēneša laikā var celt prasību Tiesā pret netieši pausto atteikumu pieņemt pozitīvu lēmumu, kas noprotams no Komisijas klusēšanas noteiktajā jautājumā.”

4 EOTK līguma 80. pants nosaka:

“Šī līguma ietvaros “uzņēmums” nozīmē jebkuru uzņēmumu, kurš 79. panta pirmajā daļā noteiktajās teritorijās darbojas ogļu un tērauda ražošanas rūpniecībā, kā arī saistībā ar 65. un 66. pantu, un informāciju, kas nepieciešama to piemērošanai un prasības celšanai saistībā ar tiem, jebkuru uzņēmumu vai organizāciju, kas pastāvīgi nodarbojas ar tirdzniecību, izņemot pārdošanu mājāsaimniecībām vai maziem amatniecības uzņēmumiem.”

Prāvas rašanās fakti

- 5 Prasītāja, kuras nosaukums faktu rašanās laikā bija *Lormines*, un kas ir *Usinor* meitas uzņēmums, tika izveidota 1978. gadā, lai pārņemtu *Sacilora* koncesijas un dzelzs raktuvju nomu Lotringā. Tās mātes sabiedrības nacionalizācijas rezultātā 1982. gadā, tā kļuva par publisku uzņēmumu. Ņemot vērā dzelzs ieguves samazinājumu šajā reģionā, 1991. gadā Francijas valdība nolēma pārtraukt ražošanu. Prasītājas pēdējās dzelzs raktuves pārtrauca darbību 1993. gada jūlijā. 1995. un 1997. gadā prasītājas uzņēmums tika privatizēts.
- 6 Sakarā ar uzņēmuma darbības mērķa zudumu, prasītājas uzņēmums nokļuva likvidācijas apstākļos. Tādēļ tika uzsāktas “izbeigšanas” un “atteikšanās” procedūras.
- 7 Izbeigšanas procedūras mērķis ir slēgt un nodrošināt drošību bijušajās raktuvju instalācijās. Izbeidzot darbību, kalnrūpniecības kompānijai ir jānodrošina atbilstība speciālajai kalnrūpniecības politikai, kuras mērķis ir noteikt darbus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu bijušo raktuvju instalāciju drošību.
- 8 Atteikšanās procedūras mērķis ir pārtraukt koncesiju pirms termiņa. Tā atļauj koncesionāram izvairīties no pienākumiem, kas izriet no speciālās kalnrūpniecības politikas piemērošanas un atbrīvo to no prezumpcijas par atbildību par jebkādu virszemē notikušu kaitējumu.
- 9 Kā to 1996. gadā fiksējušas kompetentās valsts iestādes, izbeigšanas pasākumi vairākām prasītājas uzņēmuma raktuvēm tika veikti saskaņā ar 1980. gada 7. maija Dekrētu 80-330 par raktuvju un akmeņlauztuvju politiku (*JORF*, 1980. gada 10. maijs, 1179. lpp.), ar tajā veiktajiem grozījumiem.

- 10 Taču lūgumu pirms termiņa atteikties no attiecīgajām koncesijām kompetentais ministrs noraidīja, un iestādes turpināja piemērot kalnrūpniecības politiku saskaņā ar 1994. gada 15. jūlija Likumu 94-588, ar kuru grozīti daži Kalnrūpniecības kodeksa un Nodarbinātības kodeksa L.711-12 panta (*JORF*, 1994. gada 16. jūlijs, 10239. lpp.) noteikumi. Tādējādi prasītājam joprojām bija izdevumi saistībā ar uzraudzību un sabiedrisko darbu pasākumiem.
- 11 Turklāt saskaņā ar 1999. gada 30. marta Likumu 99-245 par atbildību par rakšanas darbību rezultātā radušos kaitējumu un rakšanas risku novēršanu pēc rakšanas pabeigšanas (*JORF*, 1999. gada 31. marts, 4767. lpp.), atbildības prezumpcija attiecībā uz rakšanu tika paplašināta tiktāl, ka šobrīd pastāv nepārtrauktas atbildības prezumpcija attiecībā uz iepriekšējo koncesionāru. Tas pats likums arī uzliek pienākumu iepriekšējam raktuves operatoram samaksāt kompensācijas maksājumu, kas izveidots nolūkā finansēt sabiedriskos izdevumus 10 gadu periodam.
- 12 Ar lēmumu, kas tika pieņemts 2000. gada 3. marta ārkārtas dalībnieku sapulcē, prasītāja uzsāka brīvprātīgu likvidāciju.
- 13 Uzskatot, ka Francijas iestāžu atteikums izbeigt tās koncesijas, kā rezultātā radās jauni, neparedzēti un ārkārtēji maksājumi, pārkāpj EOTK līguma 4. un 86. pantu, prasītāja iesniedza sūdzību Komisijā, kas datēta ar 2001. gada 9. februāri un kas Komisijas ģenerālsēkretariātā reģistrēta 2001. gada 21. februārī.
- 14 Savā sūdzībā prasītāja norādīja, ka Francijas iestādes, uzliekot "ipašus maksājumus", ir pārkāpušas EOTK līguma 4. panta c) apakšpunktu. Prasītāja lūdza Komisijai

saskaņā ar EOTK līguma 88. pantu atzīt, ka Francijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar Līgumu un likt tai:

- “— atzīt, ka *Lormines* nav iepriekšējo koncesiju un nomu īpašniece kopš dienas, kad tās faktiski tika izbeigtas;

- atzīt, ka kopš dienas, kad tā faktiski pārtrauca savas koncesijas un nomu, *Lormines* nevar būt saistīta ar atbildības prezumpciju;

- pārtraukt jebkādu maksājumu uzlikšanu *Lormines* attiecībā uz iepriekš minētajām koncesijām un nomu;

- atmaksāt sabiedrībai *Lormines* maksājumus, kas tai bija jāsamaksā pēc tās koncesiju un nomas pārtraukšanas”.

- 15 2001. gada 30. marta vēstulē, ko pēc prasītājas jurista apgalvojuma tas saņēma 2001. gada 20. aprīlī un kuru parakstījis direktorāta “Valsts atbalsts II” direktors “Konkurences” ģenerāldirektorātā, Komisija atbildēja šādi:

“Pamatojoties uz pieejamo informāciju, Konkurences ģenerāldirektorāta darbinieki ir secinājuši, ka minētais jautājums neattiecas uz Kopienas tiesībām, bet tikai uz Francijas tiesībām. Kritizētie pasākumi attiecībā uz Francijas valdības uzliktajiem nosacījumiem uzņēmumiem, lai veiktu atteikšanos no raktuvju koncesijām, nav īpaši piemērošanas pasākumi attiecībā uz EOTK uzņēmumiem. Tie ietilpst drošības un civiltiesiskās atbildības sfērās, kas ir dalībvalstu, nevis Kopienas kompetencē. EOTK

uzņēmumi nav atbrīvoti no valsts uzliktiem pienākumiem tādu sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ kā drošība, civiltiesiskā atbildība vai vide. Tādēļ no tiem radušos finansiālos izdevumus nevar uzskatīt par īpašiem maksājumiem, kas uzlikti EOTK uzņēmumiem saskaņā ar EOTK līguma 4. panta c) apakšpunktu.

Ja Jums ir papildu pierādījumi, kas pierādītu pretējo, es būtu pateicīgs, ja Jūs iesniegtu tos maniem darbiniekiem cik drīz vien tas iespējams.”

- 16 2001. gada 9. maijā prasītājas jurists atbildēja uz Komisijas vēstuli. Viņš turpināja apgalvot, ka ir noticis EOTK līguma 4. panta c) apakšpunkta pārkāpums attiecībā uz jēdzienu “īpašs maksājums” un maksājumu uzlikšanu tikai EOTK līgumā paredzētajiem uzņēmumiem. Prasītājas jurists arī norādīja uz diskriminācijas esamību, kas ir EOTK līguma 4. panta b) apakšpunkta pārkāpums. Vēstule tika noslēgta šādi:

“Šā iemesla dēļ tiktāl, ciktāl nepieciešams un pamatojoties uz [EOTK līguma] 35. pantu, es lūdzu Komisiju atzīt, ka Francijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek [EOTK līguma] 4. panta b) apakšpunkts un 86. pants.”

- 17 Viņš arī lūdza piemērot tieši tos pašus pasākumus, kas jau minēti 2001. gada 9. februāra sūdzībā (iepriekš minētais 14. punkts).

- 18 Ar 2001. gada 10. jūlija vēstuli, kas pēc prasītājas jurista apgalvojuma saņemta 2001. gada 19. jūlijā, un kuru parakstījis ģenerāldirektorāta “Uzņēmums” direktorāta

“Uzņēmumu politikas, uz resursiem bāzētu un specifisku industriju vides aspekti” direktors, Komisija nosūtīja šādu atbildi:

“Turklāt savā 2001. gada 9. maija vēstulē Jūs apgalvojat, ka *Lormines*, pretrunā [EOTK līguma] 4. panta b) apakšpunktam ir ticis diskriminēts. Šo jautājumu ir izskatījuši attiecīgie mana personāla darbinieki. Ir acīmredzams, ka [EOTK līguma] 4. panta b) apakšpunkts attiecas tikai uz EOTK produktu pārdošanu. Vispārējā nediskriminācijas noteikuma piemērošana tika paredzēta [EOTK līguma] 60. pantā (pārdošanas cenas) un 70. pantā (transporta izdevumi). Tādēļ īpašie maksājumi, kas tika uzlikti uzņēmumu atteikšanās no raktuvju koncesijām rezultātā, neietilpst [EOTK līguma] 4. panta b) apakšpunkta piemērošanas jomā.

Attiecībā uz citiem Jūsu sūdzības aspektiem, es atsaucos uz atbildi, kuru savā 2001. gada 30. marta vēstulē sniedza Konkurences ģenerāldirektorāts.”

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 19 Ar prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti 2001. gada 9. maijā un 2001. gada 31. jūlijā un kas attiecīgi reģistrēti ar numuriem T-107/01 un T-175/01, prasītāja cēla šīs prasības.
- 20 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 19. jūnijā, atbildētāja lietā T-107/01 cēla iebildi par nepieņemamību saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. pantu. Ar 2001. gada 11. oktobra Pirmās instances tiesas rīkojumu iebilde tika pievienota lietai un lēmums par tiesāšanās izdevumiem tika atlikts.

- 21 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 12. oktobrī, atbildētāja lietā T-175/01 cēla iebildi par nepieņemamību saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. pantu. Ar 2002. gada 12. marta Pirmās instances tiesas rīkojumu iebilde tika pievienota lietai un lēmums par tiesāšanās izdevumiem tika atlikts.
- 22 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 29. maijā un kas reģistrēts ar numuriem T-107/01 R un T-175/01 R, prasītāja lūdza piemērot pagaidu noregulējuma pasākumus. Ar Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2002. gada 11. jūlija rīkojumu lietās T-107/01 R un T-175/01 R *Lormines/ Komisija, Recueil*, II-3193. lpp., šī prasība tika noraidīta un lēmums par tiesāšanās izdevumiem tika atlikts.
- 23 Ar Pirmās instances tiesas ceturtās palātas priekšsēdētāja 2002. gada 15. novembra rīkojumu, lietas T-107/01 un T-175/01 mutvārdu procesā un galīgā sprieduma pieņemšanai tika apvienotas saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 50. pantu.
- 24 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (ceturtā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzaicināja atbildētāju sniegt atbildi uz rakstveida jautājumu. Lūgums tika izpildīts norādītajā termiņā.
- 25 Tika uzklauti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva 2004. gada 18. februāra tiesas sēdes laikā.

26 Lietā T-107/01 prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atzīt prasību par pieņemamu;
- saskaņā ar EOTK līguma 35. pantu atcelt Komisijas 2001. gada 21. aprīļa lēmumu, ar kuru atteikts apmierināt prasītājas 2001. gada 21. februāra sūdzību;
- pakārtoti un alternatīvi saskaņā ar EOTK līguma 33. pantu atcelt Komisijas 2001. gada 30. marta lēmumu, ar kuru nav apmierināta šī sūdzība;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27 Lietā T-107/01 atbildētājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atzīt prasību par nepieņemamu;
- pakārtoti, atzīt galveno prasību par nepamatotu un noraidīt to, un atzīt, ka nav nepieciešams izlemt pakārtoto un alternatīvo prasību;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

28 Lietā T-175/01 prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt prasību par pieņemamu;

— atcelt saskaņā ar EOTK liguma 35. pantu Komisijas 2001. gada 9. jūlija lēmumu, no kura noprotams, ka tiek noraidīta prasītājas 2001. gada 9. maija sūdzība;

— atcelt saskaņā ar EOTK liguma 33. pantu Komisijas 2001. gada 10. jūlija lēmumu, ar kuru acīmredzami atteikts apmierināt minēto sūdzību;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

29 Savā replikā prasītāja pakārtoti lūdz Pirmās instances tiesu atzīt par spēkā neesošu Komisijas lēmumu, kas ietverts tās 2001. gada 10. jūlija vēstulē.

30 Lietā T-175/01 atbildētājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt prasību par nepieņemamu;

- pakārtoti, atzīt prasību par nepamatotu un to noraidīt;

- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tiesāšanās izdevumus par pagaidu noregulējuma pasākumu piemērošanu.

Juridiskais pamatojums

- 31 Abās lietās Komisija norāda, ka prasības par bezdarbību un prasības atcelt tiesību aktu ir nepieņemamas, pamatojoties uz vairākiem pamatiem.
- 32 Ir nepieciešams izskatīt prasības pamatu attiecībā uz to, ka prasītājam nav tiesību celt prasību saskaņā ar EOTK līguma 33. un 35. pantu, jo prasītāja nav uzņēmusies EOTK līguma 80. panta izpratnē, tā kā tas ir sākotnējais jautājums, kas ir kopējs visiem prasījumiem par bezdarbību un atcelšanu.

Uzņēmums EOTK līguma 80. panta izpratnē

Lietas dalībnieku argumenti

- 33 Komisija uzskata, ka prasītāja nav uzņēmusies EOTK līguma 80. panta izpratnē, jo tā neveica nevienu no EOTK līgumā paredzētajām darbībām ne tajā laikā, kad tika celtas šīs prasības, ne laikā, kad prasītāja vērsās Komisijā, un pat ne laikā, kad prasītājam tika uzlikti apstrīdētie maksājumi. Komisija norāda, ka prasītājas sniegtā

informācija liecina, ka prasītāja savu darbību dzelzs ieguvē pārtrauca 1993. gada 31. jūlijā un kopš 1999. gada 31. decembra tā nav nodarbinājusi darbiniekus.

- 34 Prasītāja uzskata, ka Komisijas prasības pamats attiecībā uz to, ka tai nav uzņēmuma statusa EOTK līguma 80. panta izpratnē saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punktu, ir nepieņemams. Prasītāja norāda, ka šīs prasības pamats tika izvirzīts tikai iebildumu rakstā lietā T-107/01 un nevis atsevišķā dokumentā, iesniedzot iebildi par nepieņemamību.
- 35 Prasītāja piebilst, ka Komisija nevar izvirzīt šo prasības pamatu, jo personas tiesības celt prasību tiesas procesos vairs nevar apstrīdēt, ja Kopienas iestādes to ir pieņēmušas iepriekšējos administratīvajos procesos (Tiesas 1974. gada 8. oktobra spriedums lietā 175/73 *Union syndicale* u.c./Padome, *Recueil*, 917. lpp.; Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā T-161/94 *Sinochem Heilongjiang*/Padome, *Recueil*, II-695. lpp., 34. punkts).
- 36 Attiecībā uz šā jautājuma būtību prasītāja norāda, ka tā ir uzņēmums EOTK līguma 80. panta izpratnē un tādējādi tai ir tiesības celt prasību saskaņā ar EOTK līguma 33. un 35. pantu.
- 37 Prasītāja uzskata, ka tā ir vienīgā iespējamā interpretācija, kas atbilst EOTK līguma tekstam un mērķim, kam jāietver viss ražošanas process no darbības uzsākšanas līdz faktiskai aiziešanai no ogļu un tērauda tirgus, iekaitot ražošanas pārtraukšanu.

- 38 Tālāk prasītāja apgalvo, ka Francijas Republikas uzliktie maksājumi, par kuriem tā sūdzējās Komisijā, tika uzlikti sakarā ar darbību dzelzs ieguvē un piespiešanu turpināt pārvaldīt vairākas dzelzs raktuvju koncesijas. Prasītāja uzskata, ka uzņēmumam EOTK līguma 80. panta izpratnē, kam valsts nav atļāvusi pārtraukt tā dzelzs raktuvju koncesijas, un kam tikai šis atteikšanās pieņemšana ļautu aiziet no tirgus, ir jābauda minētā līguma aizsardzība.
- 39 Tiesas sēdē, atbildot uz jautājumu, kā maksājumi, par kuriem tika celta sūdzība, varēja ietekmēt prasītājas konkurences situāciju, ja tā jau bija pārtraukusi savu darbību, prasītāja norādīja, ka šie maksājumi ietekmēja tās stāvokli pirms darbības pārtraukšanas, jo, ja viņa būtu spējusi tos paredzēt savas darbības laikā, tā, iespējams, nebūtu uzņēmusies citas koncesijas, kā tas tika izdarīts. Šajā sakarā prasītāja piebilda, ka ar raktuvju slēgšanu saistītajiem maksājumiem bija jābūt paredzamiem tās darbības laikā tā, lai uz to attiektos atšķirīgi noteikumi un nodokļu sistēma. Prasītāja arī apgalvoja, ka laikā, kad stājās spēkā 1994. gada 15. jūlija likums, tai joprojām piederēja raktuve.
- 40 Turklāt prasītāja atgādina, ka pastāv Kopienų tiesiskais regulējums attiecībā uz atbalstu melnās metalurģijas nozares uzņēmumiem to slēgšanas gadījumā. Prasītāja uzskata, ka maksājumi, kas pārtraucot darbību tiek uzlikti kādam ogles vai tēraudu ražojošam uzņēmumam, kā šajā lietā, arī ir jāizvērtē ņemot vērā EOTK līguma nosacījumus, jo ar izešanu no tirgus saistītās izmaksas, tāpat kā visas tiešās un netiešās izmaksas, ir uzņēmuma ekonomikas sastāvdaļa.
- 41 Prasītāja tāpat norāda, ka Pirmās instances tiesa jau ir atzinusi, ka sabiedrība, kuras bankrota procedūras uzsākšana ir izraisījusi tās darbības pārtraukšanu pirms prasības celšanas Kopienų tiesā, ir uzņēmums EOTK līguma 33., 35. un 80. panta izpratnē (1999. gada 25. marta Pirmās instances tiesas spriedums lietā *T-37/97 Forges de Clabecq/Komisija, Recueil*, II-859. lpp.).

- 42 Tiesas sēdē prasītāja norādīja, ka Tiesas spriedumos lietā 168/82 EOTK/*Ferriere Sant'Anna, Recueil*, 1681. lpp., un lietā C-221/88 *Busseni, Recueil*, I-495. lpp., līdzīgi atzīts, ka Augstā iestāde (*High Authority*) var iekļaut noteiktu uzņēmumu, kas jau ir pārtraukuši darbību, parādus (kas rodas no aplikšanas ar nodevām saskaņā ar EOTK līguma 49. un 50. pantu vai naudas sodiem) to maksātspējas saistību pārskatā. Prasītāja uzskata, ka konsekvences nolūkos no šo parādu iekļaušanas šo uzņēmumu maksātspējas saistību pārskatā ir jāsecina, ka uzņēmums, kas atrodas tās stāvoklī, var celt prasību saskaņā ar EOTK līguma 33. un 35. pantu.
- 43 Prasītāja arī apgalvo — Komisija ir atzinusi, ka valsts pieņemtajiem pasākumiem attiecībā uz uzņēmumu saistībā ar tā dzelzs raktuvju slēgšanu, ir jāatbilst EOTK līgumam pat pēc tam, kad kalnrūpniecības darbība tiek izbeigta, jo šie pasākumi ir saistīti ar šajā līgumā paredzēto saimniecisko darbību. Prasītāja norāda, ka Komisija ir iesaistījusies šādā situācijā saskaņā ar EOTK līguma 95. pantu (Komisijas 1995. gada 29. novembra Lēmums 96/269/EOTK par Austrijas piešķirto atbalstu *Voest-Alpine Erzberg Gesellschaft mbH*, OV 1996, L 94, 17. lpp.). Šis lēmums bija saistīts ar atbalstu, kurš daļēji attiecās uz periodu pēc saņēmēju uzņēmumu aiziešanas no tirgus.
- 44 Komisija atbild, ka tā ir informēta par Tiesas 1959. gada 20. marta spriedumu lietā 18/57 *NoldKG/EOTK* Augstā iestāde, *Recueil*, 89. lpp., kurā tika atzīts, ka sabiedrībai likvidācijas procesā bija tiesības celt prasību saskaņā ar EOTK līguma 33. pantu. Tomēr tā norāda, ka minētā kompānija turpināja darboties, pretēji prasītājai, kura jau vairāk nekā 10 gadus neveica nekādu darbību, kas varētu ietekmēt EOTK līgumā paredzēto produktu tirgu.
- 45 Komisija arī norāda, ka prasītājas arguments par to, ka pastāv atbalsts melnās metalurģijas nozares uzņēmumu slēgšanai, ir nepamatots. Tā norāda, ka pēdējais kodekss attiecībā uz atbalstu metalurģijas rūpniecības nozarei (Komisijas 1996. gada 18. decembra Lēmums Nr. 2496/96/EOTK, ar ko izstrādā Kopienas noteikumus

valsts atbalstam metalurģijas rūpniecības nozarei, OV L 338, 42. lpp) attiecas tikai uz atbalstu uzņēmumiem, kuri joprojām darbojas un uz visiem laikiem pārtrauc savu tērauda ražošanas darbību. Minētajā lietā radusies situācija nav reāla aiziešana no ogļu un tērauda tirgus, bet gan situācija, kas radusies ilgi pēc aiziešanas no šā tirgus.

46 Attiecībā uz prasītājas argumentu, kas balstīts uz iepriekš 41. punktā minēto spriedumu lietā *Forges de Clabecq*/Komisija, Komisija norāda — neņemot vērā to, ka attiecīgais uzņēmums bija bankrotējis, valsts tiesa izlēma, ka tā darbība ir jāturpina ar mērķi veikt tā reorganizāciju un uzsākt jaunu darbību.

47 Attiecībā uz argumentu, kas balstīts uz Lēmumu 96/269, Komisija norāda, ka minētajā lēmumā uzņēmuma situācija pilnībā atšķiras no prasītājas situācijas. Šajā lēmumā tika paredzēts, ka dzelzs raktuve tiks slēgta. Tomēr brīdī, kad attiecīgais atbalsts tika piešķirts, uzņēmums joprojām turpināja ražošanu.

48 Atbildot uz prasītājas prasības pamatu attiecībā uz Reglamenta 48. panta 2. punktu, Komisija uzskata, ka tai nav jānorāda visi tās prasības pamati attiecībā uz nepieņemamību iebildē par nepieņemamību, iesniedzot atsevišķu dokumentu, un ka tā var izvirzīt citus prasības pamatus attiecībā uz nepieņemamību arī iebildumu rakstā. Katrā ziņā Pirmās instances tiesa ir tiesīga jebkurā laikā pēc savas ierosmes apsvērt, vai pastāv kāds absolūts šķērslis tiesas procesam.

Pirmās instances tiesas vērtējums

49 Pirms pārbaudīt, vai Komisijas iebilde par nepieņemamību ir pamatota, Pirmās instances tiesa uzskata par nepieciešamu izskatīt tās pieņemamību. Ir jāatceras, ka

Komisija cēla minēto iebildi tikai tās iebildumu rakstā lietā T-107/01, kā arī iebildē par nepieņemamību lietā T-175/01.

- 50 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka personas tiesības celt prasību nevar vairs apstrīdēt tiesas procesā, ja Kopienas iestādes to ir atzinušas iepriekšējos administratīvajos procesos, ir jāievēro, ka iepriekš 35. punktā minētajiem spriedumiem lietā *Union syndicale u.c./Padome* un lietā *Sinochem Heilongjiang/Padome*, kas izmantoti minētā apgalvojuma atbalstam, nav nekāda sakara ar pašreizējo lietu. Šajā sakarā ir jāatzīst, ka esošās lietas apstākļi ir atšķirīgi no apstākļiem minētajās lietās. Spriedums lietā *Union syndicale u.c./Padome* attiecās uz Tiesas kompetenci izskatīt tiešu prasību, ko saskaņā ar Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumu 91. pantu cēlusi tirdzniecības apvienība. Lietā *Sinochem Heilongjiang/Padome* jautājums arī nebija par to, vai atbildētājs tiesas procesa stadijā joprojām var celt iebildi par nepieņemamību, bet gan par to, vai prasītājs ir juridiska persona EKL 230. panta izpratnē, ņemot vērā to, ka Kopienas iestādes administratīvā procesa laikā to ir uzskatījušas par neatkarīgu juridisku personu.
- 51 Attiecībā uz prasītājas apgalvojumu, ka Reglamenta 48. panta 2. punkts neļauj Komisijai iebildumu rakstā lietā T-107/01 izvirzīt jautājumu par to, ka prasītāja nav uzņēmums EOTK līguma 80. panta izpratnē, jo Komisija nav to minējusi iebildes rakstā par nepieņemamību, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 113. pantu, Pirmās instances tiesa jebkurā laikā pēc savas ierosmes var apsvērt, vai pastāv kāds absolūts šķērslis tiesas procesam, un viens no tiem saskaņā ar judikatūru ir Kopienu tiesas kompetence izskatīt prasību (Tiesas 1980. gada 18. marta spriedums apvienotajās lietās 154/78, 205/78, 206/78, 226/78 līdz 228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 un 85/79 *Valsabbia u.c./Komisija, Recueil*, 907. lpp., 7. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 17. jūnija spriedums lietā T-174/95 *Svenska Journalistförbundet/Padome, Recueil*, II-2289. lpp., 80. punkts). Tādējādi tiesas pārbaude nav ierobežota ar absolūtiem, lietas dalībnieku norādītiem tiesvedības šķēršļiem (Pirmās instances tiesas 2002. gada 10. jūlija rikožums lietā T-387/00 *Comitato organizzatore del convegno internazionale/Komisija, Recueil*, II-3031. lpp., 36. punkts).

- 52 Šajā lietā Komisijas arguments, ciktāl tas attiecas uz prasītājas tiesībām celt prasību un tās pieeju noteiktiem tiesiskās aizsardzības veidiem, rada jautājumu par to, vai pastāv absolūts šķērslis lietas izskatīšanas turpināšanai, ko saskaņā ar iepriekš minēto judikatūru, Pirmās instances tiesa tādejādi var apsvērt pati pēc savas ierosmes (Pirmās instances tiesas 1997. gada 24. oktobra spriedums lietā T-239/94 *EISA/Komisija, Recueil*, II-1839. lpp., 27. punkts).
- 53 Attiecībā uz šīs iebildes par nepieņemamību pamatotību ir jāatzīmē, ka EOTK līguma 33. panta otrajā daļā ir noteikts — “[EOTK līguma] 48. pantā minētie uzņēmumi vai apvienības ir tiesīgi uz tiem pašiem noteikumiem, kas paredzēti šā panta pirmajā punktā, celt prasību par viņiem adresētu, individuāla rakstura lēmumu vai ieteikumu atcelšanu, vai pret vispārīgiem lēmumiem vai ieteikumiem, kas pēc to ieskatiem ir saistīti ar tos ietekmējošu, ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu”. Saskaņā ar iedibinātu judikatūru šajā pantā uzskaitīto personu loks, kam ir tiesības celt prasību par atcelšanu, ir ierobežots, tādēļ personām, kas nav tajā minētas, nav likumīga pamata celt šādu prasību (Tiesas 1984. gada 11. jūlija spriedums lietā 222/83 *Commune de Differdange u.c./Komisija, Recueil*, 2889. lpp., 8. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 8. jūlija spriedums lietā T-374/00 *Verband der freien Rohrwerke u.c./Komisija, Recueil*, II-2275. lpp., 33. punkts).
- 54 Tāpat arī jāatzīmē, ka saskaņā ar EOTK līguma 80. un 81. pantu, EOTK līguma noteikumi attiecas tikai uz uzņēmumiem, kas darbojas ogļu vai tērauda ražošanas rūpniecībā un, šajā sakarā jēdzieni “ogles” un “tērauds” attiecas tikai uz EOTK līguma 1. pielikumā minētajiem produktiem (Tiesas 2003. gada 28. janvāra spriedums lietā C-334/99 *Vācijas/Komisija, Recueil*, I-1139. lpp., 77. punkts).
- 55 Tāpat arī prasība par bezdarbību saskaņā ar EOTK līguma 35. pantu ir pieņemama tikai tad, ja prasītājam ir uzņēmuma statuss EOTK līguma 80. panta izpratnē (Tiesas 1961. gada 14. jūlija spriedums apvienotajās lietās 9/60 un 12/60 *Vloeberghe/EOTK Augstā iestāde, Recueil*, 391., 422. lpp.).

- 56 Nav apstrīdams, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru nav nepieciešams lai prasītājam šis statuss būtu prasības celšanas laikā (Tiesas 2002. gada 10. janvāra spriedums lietā C-480/99 P *Plant u.c./Komisija un South Wales Small Mines, Recueil*, I-265. lpp., 44. punkts).
- 57 Šajā spriedumā Tiesa noraidīja Komisijas prasības pamatu attiecībā uz to, ka raktuvju darbības veicošo uzņēmumu celtā prasība ir nepieņemama, jo nav iesniegti pierādījumi, ka prasības iesniegšanas laikā Kopienas tiesā tie joprojām darbojās ogļu ražošanā (37. un 44. punkts).
- 58 Tiesa norādīja — netika apstrīdēts, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji to darbību laikā, kas bija viņu sūdzības, kuru Komisija noraidīja, priekšmets, bija uzņēmumi EOTK līguma 80. panta izpratnē, un nosprieda — “tas, ka vēlāk tie zaudēja šo statusu nevar liegt viņiem tiesības prasīt konstatēt konkurences noteikumu pārkāpumu, kura sekas viņus ietekmēja brīdī kad viņiem bija šis statuss un attiecībā uz kuru viņiem bija tiesības iesniegt sūdzību” (44. punkts).
- 59 Šajā lietā ir vispāratzīts, ka prasītāja pārtrauca savu darbību 1993. gada jūlijā.
- 60 Turklāt prasītājas 2001. gada 9. februāra un 9. maija sūdzības Komisijai, kas ir pašreizējo tiesvedību izcelsmes pamats, attiecas uz maksājumiem, kas nepastāvēja brīdī, kad prasītāja pārtrauca ražošanu, tā kā tie tika izveidoti ar Francijas 1994. gada 15. jūlija Likumiem 94-588 un 1999. gada 30. marta Likumiem 99-245.

- 61 Pastāvot šādiem apstākļiem, ir jāsecina, ka prasītāju nevar uzskatīt par uzņēmumu EOTK līguma 80. panta izpratnē, jo tikai tas fakts vien, ka 1994. gada 15. jūlija likuma spēkā stāšanās brīdī prasītājam joprojām piederēja raktuve, nevar atspēkot šo secinājumu.
- 62 Turklāt tā kā maksājumi, par kuriem prasītāja sūdzas, izriet no noteikumiem, kas pieņemti pēc tās kalnrūpniecības darbības pārtraukšanas, tai laikā, kad tā joprojām bija uzņēmums EOTK līguma 80. panta izpratnē, tā neizjuta šo šķietamo EOTK līguma pārkāpumu sekas. Līdz ar to darbības, kas bija tās sūdzību priekšmets, neietekmēja Kopienas ogļu un tērauda tirgu.
- 63 Secinājumu, ka prasītājam nav uzņēmuma statusa EOTK līguma 80. panta izpratnē, neapstrīd citi prasītājas argumenti.
- 64 Attiecībā uz prasītājas argumentiem, kas balstīti uz to, ka EOTK līgumam ir jāaptver viss ražošanas process un uz ekonomisko saikni starp apstrīdētajiem maksājumiem un tās iepriekšējo darbību, ir jāatzīst, ka neviens no šiem argumentiem neņem vērā, ka pretēji EOTK līguma 80. panta prasībām, darbību laikā, kas bija tās sūdzību priekšmets vai laikā kad tā vērsās Komisijā ar sūdzību par Francijas Republikas uzliktajiem maksājumiem, prasītāja neturpināja ražošanu ogļu un tērauda nozarē. Turklāt tie nebija tādi pārkāpumi, kas varēja ietekmēt prasītāju laikā, kad tai joprojām bija uzņēmuma statuss EOTK līguma 80. panta izpratnē.
- 65 Tāpat nevar piekrist prasītājas argumentam, ka EOTK līguma sniegtajai tiesiskajai aizsardzībai vajadzētu attiekties uz uzņēmumu līdz tā faktiskai aiziešanai no tirgus. Kā Kopienas tiesas ir vairākkārt norādījušas, tās nevar atkāpties no Līgumos noteiktās tiesu sistēmas (skat., it īpaši attiecībā uz EOTK līgumā paredzētajiem tiesiskās

aizsardzības līdzekļiem, Tiesas 1963. gada 4. jūlija spriedumu lietā 12/63 *Schlieker*/EOTK Augstā iestāde, *Recueil*, 173., 186. lpp., un iepriekš 53. punktā minēto spriedumu lietā *Verband der freien Rohrwerke* u.c./Komisija, 38. punkts).

66 Lai gan nosacījumi prasības celšanai Kopieņu tiesās ir jāinterpretē, ņemot vērā efektīvas tiesiskās aizsardzības principu, tāda interpretācija nevar, nepārkāpjot šajā līgumā noteikto Kopieņu tiesu jurisdikciju, atcelt EOTK līgumā skaidri paredzēto nosacījumu (Tiesas 2003. gada 28. marta rīkojums lietā C-75/02 P *Diputacion Foral de Alava* u.c./Komisija, *Recueil*, I-2903. lpp., 34. punkts).

67 Tāpat arī prasītājas argumentu, ka EOTK līguma aizsardzībai jāattiecas uz visu ražošanas procesu no darbības uzsākšanas līdz faktiskai aiziešanai no tirgus, tas ir, līdz uzņēmuma darbības pārtraukšanai, nevar pamatot ar to, ka pastāv Kopieņu tiesiskais regulējums attiecībā uz metalurģijas nozares uzņēmumu slēgšanai paredzētu atbalstu. Komisija pareizi norāda, ka pēdējais kodekss attiecībā uz atbalstu metalurģijas rūpniecībai (Lēmums 2496/96) attiecas uz uzņēmumiem, kas joprojām darbojas. Šā lēmuma 4. panta 2. punktā ir noteikts — “[a]tbalsts metalurģijas nozares uzņēmumiem, kuri uz visiem laikiem pārtrauc EOTK dzelzs un tērauda produktu ražošanu, var tikt uzskatīts par saderīgu ar kopējo tirgu, ar nosacījumu, ka [...] šie uzņēmumi visu laiku ir ražojuši EOTK dzelzs un tērauda produktus līdz pat dienai, kad tika paziņots par attiecīgo atbalstu saskaņā ar 6. pantu [...]”. No šā lēmuma preambulas apsvērumiem ir redzams, ka šī atbalsta atļaušanas mērķis ir “veicināt daļēju iekārtu slēgšanu vai finansēt mazāk konkurētspējīgo uzņēmumu visu EOTK darbību pilnīgu izbeigšanu”.

68 Attiecībā uz prasītājas argumentu saskaņā ar kuru iepriekš 41. punktā minētajā spriedumā lietā *Forges de Clabecq*/Komisija Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka uzņēmums maksātnespējas stadijā ir uzņēmums EOTK līguma 80. panta izpratnē, ir jāievēro, ka šis spriedums attiecās uz metalurģijas nozarē darbojošos uzņēmumu,

kurš laikā, kad Komisija pieņēma lēmumu par tam piešķirto atbalstu, bija pakļauts atvaseļošanas plānam, ar mērķi novērst bankrotu un turpināt darbību. Turklāt Komisijas lēmums šajā lietā, kas datēts ar 1996. gada 18. decembri, tika pieņemts pirms paziņojuma par bankrotu, kas tika izsludināts 1997. gada 3. janvārī ar kompetentas komerciālās tiesas spriedumu (minētā sprieduma 6.–11., 18. un 19. punkts). Šī situācija radikāli atšķiras no situācijas pašreizējā lietā.

- 69 Attiecībā uz prasītājas argumentiem, kas balstīti uz iepriekš 42. punktā minētajiem spriedumiem lietās *EOTK/Ferriere Sant'Anna* un *Busseni*, pietiek atzīmēt, ka jautājums šajās lietās bija par to, vai Augstās iestādes prasības var iekļaut saistību pārskatā kā privilīģētus parādus noteiktu uzņēmumu maksātnespējas procesā. Tādēļ ir jānorāda, ka šie spriedumi skar jautājumu, kas neattiecas uz pašreizējo lietu, un prasītāja nav norādījusi, kādā veidā no tā, ka šādas prasības var ietvert uzņēmuma EOTK līguma 80. panta izpratnē maksātnespējas saistību pārskatā, izriet, ka tai ir tiesības celt prasību par atcelšanu. Turklāt ir jāievēro, ka minētās prasības attiecās uz uzņēmumu finansiālajām saistībām pret Augsto iestādi sakarā ar to darbībām.
- 70 Visbeidzot, attiecībā uz Lēmumu 96/269 ir jākonstatē, ka tas atļāva atbalsta sniegšanu tādām uzņēmumiem, kurš, pretēji prasītājai, laikā, kad Komisija pieņēma savu lēmumu, joprojām darbojās (skat. šā lēmuma II punktu).
- 71 Šajos apstākļos prasītājas argumenti, ka tā ir uzskatāma par uzņēmumu EOTK līguma 80. panta izpratnē, ir noraidāmi.
- 72 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasītājas prasības pieteikumi ir noraidāmi kā nepieņemami.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 73 Saskaņā ar Reglamenta 87. panta 2. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar atbildētājas prasījumiem, ieskaitot tos, kas radušies pagaidu noregulējuma tiesvedībā.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

- 1) prasības noraidīt kā nepieņemamas;
- 2) prasītāja atlīdzina tiesāšanās izdevumus, ieskaitot tos, kas radušies pagaidu noregulējuma tiesvedībā.

Legal

Tiili

Vīlaras

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 7. jūlijā.

Sekretārs

Priekšsēdētājs

H. Jung

I. Legal

II - 2151